

BAI, EGIN DEZAKEZU ZERBAIT: BOIKOTA ISRAELI

Palestinar herriak duela ia hogeitun urte esan zigun zer egin dezakegun Israelgo Estatuak ezartzen dion genozidioa eta apartheidia geldiarazteko: propagandaren eta diruaren iturria moztea, azken hori baita euren benetako jainko bakarra.

IRANTZU VARELA /

Artikulu hau *Pikara Magazine*nek argitaratu du eta CC BY-NC-ND lizentziari esker euskaratuta ekarri dugu.

Israelgo Estatuak herri palestinarren aurka egiten ari den basakeriak *streaming* bidez ikusten ditugun bitartean, ezintasunak geldiarazita gauzka. 75 urtez jasan ostean lurrak eta etxeak okupatzea eta bertatik kanporatzea, antolatuta dagoen gizarte zibil palestinarren 2005eko uztailaren 9an eskatu zigun posible dugun zerbaiteko: Israeli boikota egitea, giza eskubideak errespetatu arte edo, gutxienez, Nazio Batuen Erakundeak ezarri dizkion aginduak bete arte.

Palestinako herriak Boikota, Desinbertsioa eta Zigorak (BDZ) kanpaina proposatzen digu, nazioarteko politikan esku-hartzerik ez dugun pertsona, erakunde eta mugimenduen duintasunari deituta, zeintzuei motz geratzen baitzaigu kaleak garrasiz eta mobilizazioz bete-

tzea, Israelen ankerkeriaren eta nazioarteko komunitatearen konplizitatearen aurrean –batez ere Mendebaldearena–.

ZER DA BDZ?

Borrokarako tresna da, antolatuta egotea eta kontsumitzea beste boteririk ez dutenentzat (ez hasi botoari buruz hitzketan, tira). Presio ekonomiko eta politikorako neurria da, hainbesteko boterea duten eta nazioarteko gobernu eta erakundearen konplizitatea duten horien aurka borrokatzeko historikoki erabili izan dena. Israelen boterea duen bezalakoan 1994ra arte, harik eta, Apartheidaren Aurkako Mugimenduak (AMM) sustatuta, erregimen supremazistari egindako boikot eta isolamendu kanpainak lortu zuten arte, 35 urteren ondoren, giza es-

kubideak gainjartzea kolonialismoari eta nagusitasun etnikoaren burugabekeriari.

ZERTAN DATZA?

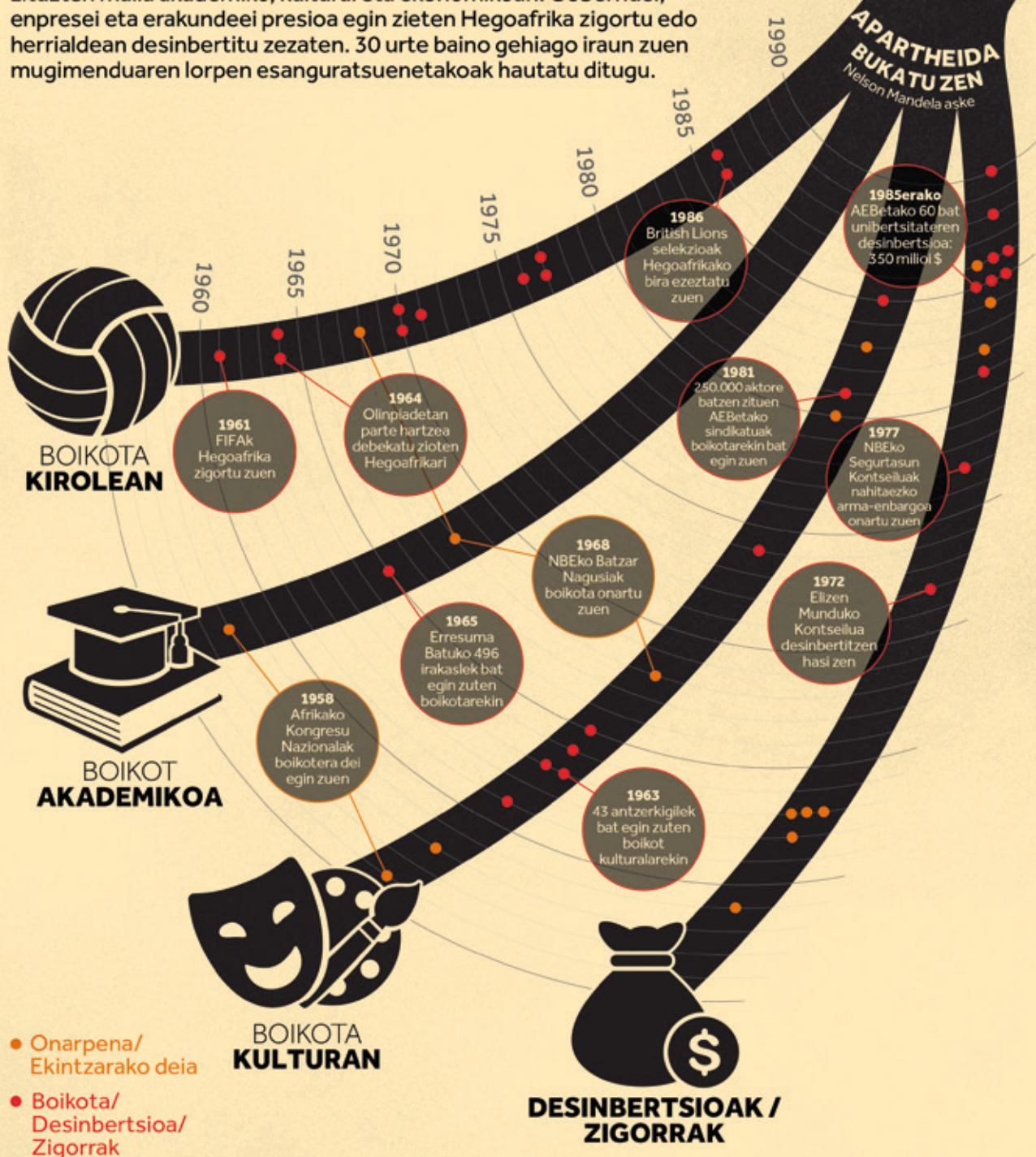
Boikota, Desinbertsioa eta Zigorak (BDZ) kanpainaren bidez, boikota egin nahi zaie Israeletik datozen produktu guztiei, apartheidaren erregimenarekin eta Palestinako herriaren genozidioarekin elkarlanean diharduten nazioarteko konpainia guztiei, eta nazioarteko zigorak eskatzen dira giza eskubideak etengabe urratzeagatik eta gizateriaren aurkako krimenak egiteagatik.

Alegia, kontua da ez elikatzea Israelgo Estatuak den makina genozida, ez kultura israeldar ofiziala den propaganda makina, ez Israelgo kontuekin beste alde batera begiratzeko nazioarteko komunitatea den makina.

BOIKOTA

HEGOAFRIKAKO APARTHEIDAREN AURKAKO NAZIOARTEKO MUGIMENDUA

Hegoafrikako apartheidaren aurkako barne-erresistentziarekiko elkartasunez, nazioarteko komunitateek boikot taktikak erabili zituzten maila akademiko, kultural eta ekonomikoan. Gobernuai, enpresei eta erakundeei presioa egin zieten Hegoafrika zigortu edo herrialdean desinbertitu zezaten. 30 urte baino gehiago iraun zuen mugimenduaren lorpen esanguratsuenetakoak hautatu ditugu.

NOLA HASI ZEN ETA NORI BURURATU ZITZAION?

2004an, nazioarteko legedia desobeditzen duen Zisjordaniako harresia eraikitzen ari ziren bitartean, unibertsitateko irakasle eta akademiko talde batek mundu osoko lankideei dei egin zien Israelgo unibertsitateekin harremanak eta lankidetzak eten zitzaizkien, unibertsitate horiek okupazioaren eta apartheidaren konplize izateari utzi arte. Urtebete geroago, Palestinako gizarte zibileko 172 erakundek argitaratu zuten "Palestinako gizarte zibilaren deia Israelen aurkako Boikot, Desinbertsio eta Zigorrek egitera, nazioarteko legea eta giza eskubideen printzipio unibertsalak bete arte".

Nazioarteko gizarte antolatuen ulertu zuen proposamen horrek zekarren aukera, jada ikusi baitzuen Israelek ez zuela inolako asmorik Nazio Batuen ebazpenak betetzeko, ez Nazioarteko Zigor Auzitegiaren aginduak betetzeko, ezta "aukeratutako herri" gisa seinalatu zituen pertsonaia mitologikoarena ez zen beste autoritaterik onartzeko ere. Gainera, proposamenak betetzen du kolonialismoan erori gabe (Mendebaldean onak gara erortzen) herri bati lagundu nahi dion edozein ekintzaren funtsezko baldintza: herri zapalduaren eskaera esplizitua dela.

BENETAN BALIO DU ZERBAITETARAKO?

Ba, begira, Israelgo lehen ministro Benjamin Netanyahu loa kentzen dio –eta ez dio kentzen, aldiz, nahita bombardatzeak Gazan zutik jarraitzen zuen haur onkologiako planta bakarra–, beraz, noski balio duela.

Boikota masiboa eta luzea bada, Israelgo ekonomian eragina izango du, eta baliteke pixkanaka axola gutxiago ematea jainkoaren promesak, eta gehiago arduratzea nazioarteko merkatuko "bezeroekin" ondo geratzeko.

Gainera, boikot kanpainak lortu dute enpresa transnazionalak Israeldik alde egitea, esaterako, Orange, Veolia edo Airbnb. Azken horrek konpromisoa hartu du palestinarrei usurpatutako etxeak ez alokatzeko (bai, kolono israeldarrek palestinarrek beren etxeetatik botatzen dituzte, okupatu egiten dituzte eta gero nahi dutena egiten dute haiekin, Airbnb-n jarri eta beste).

BDZ kanpainak proposatzen du "made in Israel" produktu guztiei (baita kulturaleri ere) boikota egitea. Kontua da ez elikatzea Israelgo Estatua den makina genozida

Proposamenak betetzen du kolonialismoan erori gabe (Mendebaldean onak gara erortzen) herri bati lagundu nahi dion edozein ekintzaren funtsezko baldintza: herri zapalduaren eskaera esplizitua dela

ETA NORI EGIN BEHAR ZAIO BOIKOTA?

BDZ kanpainak proposatzen du "made in Israel" produktu guztiei (baita kulturaleri ere) boikota egitea. Zuzeneko kontsumoan boikotatu daitezkeen produktuen etiketei erreparatzea; "Israelen fabrikatuta" jartzen badu, boikota. Israelen erregistratutako enpresek 729 barra kodea dute, hortaz, erreferentzia ere bada. Arreta berezia jarri beharko litzaieke fruta, barazki eta pipei, Israel ekoizle eta esportatzaile handia baita. Datilei erreparatu behar zaie bereziki, medjoul bariatateko ia guztiak israeldarrak baitira.

BDZko webgune eta sareetan zerrenda zehatzak aurki daitezke, baina enpresa batzuk nabarmentzen dira apartheid eta kolonizazio politiketan duten erantzukizunagatik, hala nola: Eden Springs, Golango biztanleei lapurtutako ura sal-

tzen duena; Teva Botika Orokorrak, Gazako herritarrei saltzen dizkiena bere gobernuaren bonbardaketetatik sendatzeko botikak; Premier Kosmetikoak, okupatutako Zisjordanian lehengaiak lapurtzen dituena; edo Epilady, Israelgo Armadarentzako sistema optikoak egiten dituena –ileak kentzeko makina txoez gain–.

Industria ekoizpena izateaz gain, Israel propaganda fabrika bat da, pop kultura eta "intelektualtasuna" erabiltzen dituena munduari bere ipuin sinetsagaitza kontatzen saiatzeko. Horregatik eskatzen da "made in Israel" ekoizpen intelektual eta kulturalari boikota egitea. Israelgo unibertsitateak Israelgo erregimenaren ezinbesteko konplize dira, nahita, genozidioa gauzatzeko teknologia sortuz, baina baita plan genozida intelektuali legitimatuko duen kontakizuna eraikiz ere. Kultur ekoizpenak eraiki du biktimismo, supremazismo eta islamofobia marko bat, arrosaz eta ostadarrez margotua, non sinetsarazten baitzute Israel zoriontsu den maleziagabeko jendez betetako herrialdea dela: ez dagoela *bullying*-ik, ez LGTBQfobiarik, ez matxismorik; baina bai 14 urteko beharrezko kartzelak, betiere palestinarrek badira. Kultura sortzen badu eta apartheid eta genozidioa argi eta garbi kritikatzeko ez baditu, boikota.

Boikota eskatzen da, halaber, Israelgo Gobernuarekin negoziatioak eginez edo, are, herri palestinarrei legez kanpo usurpatutako lurraldeetan jardunez, Israelen nazioarteko zuzenbidearen urraketak babesten, finantzatzen edo estaltzen dituzten enpresa transnazionalentzat.

BA AL DAGO URRIAREN 7AREN OSTEAN EGINDAKO PROPOSAMEN ZEHATZIK?

Emaitzak izateko, nazioarteko elkartasun kanpainak denboran zehar mantendu behar dira edo masiboak izan behar dira; horregatik, BDZ mugimenduak proposatzen du Israelek urriaren 7tik aurrera egindako eraso genozidari erantzuteko boikota nazioarteko hiru markatan zentratzea: Puma, Hewlett Packard (HP) eta Carrefour.

Zergatik Puma? Israelgo Futbol Elkartearen (IFA) babesle nagusia delako –elkarte horrek barne hartzen ditu herri palestinarrei legez kanpo okupatutako eremuetako taldeak– eta asentamenduetan sukurtsalak dituelako. Oraingoan, Liverpoolen uko egin dio

ECUADOR ETXEA

Elkarretaratzea Bilboko Carrefour baten aurrean, euskal sindikatuek deituta.

harekin akordio bat sinatzeari. Beraz, Puma, kanpora.

Zergatik Hewlett Packard (HP)? Apartheid-politikarako ezinbestekoa den material informatikoa saltzen duelako, eta bere teknologia kontrol-postuetan (*checkpoint*-ak) dagoelako, Palestinako biztanleek egunero igaro behar dituztenak, bertan umiliatu, zapaldu eta eraso egin diezaieten. HP, kanpora.

Zergatik Carrefour? Akordio bat sinatu duelako Israelgo bi frankiziarekin, herri palestinarri legez kanpo okupatutako eremuetan jarduten dutenak. Eta tropa israeldarrei janaria oparitzen ari zaizkielako, Bio produktuak jan ditzaten historiako kontzentrazio-esparru handiaren harrapatutako herritar zibil errugabeak hil ondoren. Carrefour, kanpora. (McDonald's-ek ere oparitzen die janaria, baina Israelgo frankiziak, ez enpresa globalak. Ez da ezer gertatzen haiei ere boikot pixka bat egiteagatik).

Eta etxean? Nazioarteko elkartasunak, borroka duin guztiek bezala, marko globala izan behar du, baina baita tokian tokiko ikuspuntua ere; hortaz, gertueagoko daukaguna, Construcciones y Auxiliar de Ferrocarriles (CAF), egoitza Beasainen (Gipuzkoa) duena. CAFek esleitura dauka tren proiektu bat, Jerusalemgo mendebaldea lotzen duena lurralde palestinarreko legez kanpoko kokaguneekin, eta horrela, apartheidari etekina ateratzen dio eta NBEn Giza Eskubideen Kontseiluak legez kanpokotzat deklaratu

Boikot kanpainak lortu dute enpresa transnasionalek Israeldik alde egitea, esaterako, Orange, Veolia edo Airbnb

Zergatik Carrefour? Tropa israeldarrei janaria oparitzen ari zaielako, Bio produktuak jan ditzaten herritar zibil errugabeak hil ondoren

tutako kolonizazio proiektuaren konplize da. Urriaren 7tik, Israelgo langileei eskatu diete telelana egiteko. Horiei boikot gutxi egin diezaietegu, baina kontratuak esleitzen dizkietenei botorik ez emateko aukera dugu.

Botoa ematearena ere pentsatu beharrekoa da Madrilen, zalantzarik gabe seinalatu behar baita Madrilo Udala. Israeli eman zion Udalaren Oherko Domina urriaren 30ean, PPKo

José Luis Martínez-Almeida negargarriaren agindupean; baina 2017an estatuko genozidak (garai hartan ere hala zen, maitiak) hiriko Urrezko Giltza jaso zuen eta orduko alkate Manuela Carmena eman zion. Isunak ordaintzeko moduan dago Madril.

ETA ZER ERRO DU ISRAELGO JENDE GAIKOAK?

Ba "Alemaniako jende gaixoak" 1933 eta 1945 artean izan zuen berbera. Baina Internetekin, sare sozialetan eta genozidioa gelditzeko oihu eginez kalera irteerari den planeta oso batekin. "Kolono" israeldarrek dira inuzenteki Palestinako herritarren etxeetara joaten diren pertsonak, handik alde egin behar dutela esaten dietenak, azalduz etxea euren dela, izaki mitologiko batek esan diela. Eta gero barre egiten dute, beren gobernuak bonbardatzen eta hiltzen duenean aurretik bertan bizi zen jendea.

Genozidioaren aurka dauden pertsona eta erakunde israeldarrek etengabeko presiopean bizi dira, euren gobernuaren eta armadaren aldetik, baina baita bizilagunen aldetik ere. Israelen sortutako kulturari boikota egitea da aurrean ispilu bat jartzea, erakusteko zer ondorio dituen pentsatzeak dauden zapalkuntza bakarrak, indarkeria bakarrak, direla zu zeharkatzen zaituztenak. Eta bizitako indarkeriek edozertarako eskubidea ematen dizutela. Eta zure bizitzak besteak baino gehiago balio duela.

BAINA EZ DA ANTISEMITISMOA?

Ez, antisemitismoa da. BDZ ez du ezer herri juduaren aurka, ez du zalantzan jartzen bizi izan zuten genozidioa, eta ez du asmorik haiei egia, justizia, erreparazioa eta ez errepikatzeko bermea kentzeko. Kontrakoa baiziki.

BDZ proiektu supremazista eta genozidaren aurka dago. Proiektu hori defendatzen dutenek uste dute "herri hautatua" direla eta eskubidea dutela jada han zeudenak euren etxe eta lurretatik botatzeko, NBEn ebazpen guztien gainetik pasata, Giza Eskubideen Nazioarteko Adierazpenaren eta, are, Genevako Konbentzioaren gainetik; hain zuzen, sortu zirenak Bigarren Mundu Gerran egindako basakerien ondoren.

Beraz, bai, sofatik egin dezakezu zerbait: boikota Israeli. Eta eskatzea Eurovisionetik berehala kanporatzeko Israel, ze izugarri maite dute odola purpurinaz estaltzea. ●